

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти

Затверджено
на засіданні кафедри спеціальної освіти
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол №_1_ від_30.08.2025 р.)

Завідувач кафедри

доц. Мар'яна ПОРОДЬКО

Силабус з вибіркової дисципліни

«Прикладні аспекти спеціальної освіти підлітків та молоді з аутизмом»,

**що викладається в межах ОНП «Психолого-педагогічний супровід осіб з аутизмом» для
здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю А6 Спеціальна
освіта**

Львів 2025 р

Назва дисципліни	Прикладні аспекти спеціальної освіти підлітків та молоді з аутизмом
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	А Освіта А6 Спеціальна освіта
Викладач (-і)	Ферт Ольга Григорівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри спеціальної освіти
Контактна інформація викладача	ел. пошта: olha.fert@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Субота 13.30-15.00 (кафедра спеціальної освіти, вул. Туган-Барановського, 7), on-line
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/academics/postgraduates
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Прикладні аспекти спеціальної освіти підлітків та молоді з аутизмом» є вибірковою дисципліною зі спеціальності <u>А6 Спеціальна освіта</u> для освітньої програми «Психолого-педагогічний супровід осіб з аутизмом» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня освіти, яка викладається в <u>4</u> семестрі в обсязі <u>3</u> кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

<p>Коротка анотація дисципліни</p>	<p>Курс «Прикладні аспекти спеціальної освіти підлітків та молоді з аутизмом» має чітку професійну спрямованість і орієнтований на підготовку майбутніх провідних фахівців у галузі спеціальної освіти, які працюватимуть із підлітками та молоддю з розладами спектра аутизму (РСА) у закладах освіти, центрах денного перебування, навчально-реабілітаційних центрах, а також у сфері професійної підготовки та на ринку праці.</p> <p>Навчальна дисципліна «Прикладні аспекти спеціальної освіти підлітків та молоді з аутизмом» є поглибленим курсом, що поєднує теоретичну та практичну підготовку аспірантів у межах їх професійної діяльності.</p> <p>Основним завданням дисципліни є формування у майбутніх корекційних педагогів фахових компетентностей, необхідних для ефективної роботи з підлітками та молоддю з РСА в умовах інклюзивного освітнього середовища.</p>
<p>Мета та завдання дисципліни</p>	<p>Метою курсу є формування у майбутніх фахівців спеціальної освіти професійної компетентності щодо організації навчально-виховного процесу та соціалізації підлітків і молоді з аутизмом, а також опанування прикладних методик психолого-педагогічного супроводу осіб з розладами спектра аутизму (РСА) у закладах освіти різних типів.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити студентів з сучасними науковими підходами до розуміння аутизму як складного розладу нейрозвитку; - ознайомити аспірантів із сучасною вітчизняною системою освітніх послуг, можливостей зайнятості та працевлаштування для підлітків та молоді з РСА та її правовою основою; - сформулювати уявлення про особливості розвитку, навчання, комунікації та поведінки підлітків і молоді з РСА; - навчити добирати та застосовувати ефективні педагогічні технології, методи і стратегії підтримки осіб з аутизмом; - розвинути навички міждисциплінарної взаємодії з родиною, педагогами, психологами, асистентами в освітньому процесі; - підготувати студентів до роботи у команді супроводу підлітків та молоді з особливими освітніми потребами; - розкрити особливості та закономірності розвитку, а також потенційні можливості підлітків та молоді з РСА з різним рівнем функціональності - надати інформацію про методи та прийоми педагогічної підтримки таких учнів; формувати в

	<p>аспірантів професійний інтерес до роботи з підлітками та молоддю з РСА; виховувати в аспірантів таких важливих професійних рис корекційного педагога, як доброзичливість, тактовність і коректність, відповідальність за результати своєї діяльності, терпіння, здатність до емпатії, повага та любов до вихованців, професійна чесність та порядність;</p> <p>- розширювати професійний світогляд аспірантів, педагогічну ерудицію</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей-інвалідів : навч. Посіб. / Т. Є. Єжова. – К. : Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 284 с. 2. Островська К.О., Химко М.Б. Проблеми психологічної діагностики аутичних дітей. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з курсу “Дитячий аутизм: проблеми психологічної допомоги”, Львів, Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 38 с. 3. Kateryna Ostrovska, Sophia Grabovska. Motivation readiness of children to school in nuclear and single parent families // Journal of Education Culture and Society.– 2015. – No. 2. –P. 141-150 4. Савчук Л. Нові підходи до надання освітньо-корекційних послуг дітям з особливими освітніми потребами / Л. Савчук // Дефектолог № 5 (41) 2010. С. 6-9 5. Синьов В.М. Основи дефектології / В. М. Синьов, Г. М. Коберник. – К. : Вища шк., 1994 . – 141 с. 6. Скрипник, Тетяна Вікторівна, Олена Валеріївна Мартинчук, and Оксана Петрівна Таран. "Зміст і передумови діяльності батьків дітей з особливими освітніми потребами в міждисциплінарній команді супроводу." Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи 1 (32) (2024): 84-90. 7. Скрипник, Т. В., Мартинчук, О. В., Софій, Н. З., & Тищенко, Л. А. (2023). Координатор інклюзивного навчання як виклик для української освітньої системи. Науковий журнал Хортицької національної академії. Scientific Journal of Khortytsia National Academy (Серія: Педагогіка. Соціальна робота), (8), 148-156. 8. Чуприков А.П. Розлади спектра аутизму: медична та психолого-педагогічна допомога/ А.П. Чуприков, Г.М. Хворова // - Львів: Мс, 2012. – 184 с. 9. Шульженко Д.І. Аутизм не вирок / Шульженко Д.І. – Львів, 2010. – 224 с. 10. Шульженко Д. І. Основи психологічної корекції аутистичних порушень у дітей: Монографія /

Діна Іванівна Шульженко. – Київ, 2009. – 385

11. Шульженко Д. І. Психологічна корекція аутичних дітей в умовах інклюзивного навчання / Д. І. Шульженко //Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: зб. наук. пр. / за ред. П. Н. Таланчука. – № 6 (8). – К.: Університет «Україна», 2009. – С. 194–203.
12. Колупаєва, А.А. Таранченко, О.М. (2019). Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі. Навч.-мет. пос. Х. Ранок. URL.: [https://lib.imzo.gov.ua/wadata/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpratsivnykiv-ospotreby/Navch%20ditei%20z%20osobl%20osvitnimy%20potrebamy%20v%20inkl%20seredovyschi%20\(Kolupaieva_Taranchenko\).pdf](https://lib.imzo.gov.ua/wadata/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpratsivnykiv-ospotreby/Navch%20ditei%20z%20osobl%20osvitnimy%20potrebamy%20v%20inkl%20seredovyschi%20(Kolupaieva_Taranchenko).pdf)
13. Mesibov G., Shopler E. *The TEACCH Approach to Autism Spectrum Disorders*. Springer, 2012. mitpressbookstore+1
14. Mesibov G., Howley M., Naftel S. *Accessing the Curriculum for Learners with Autism Spectrum Disorders: Using the TEACCH Programme to Help Inclusion*. 2-е вид., Routledge, 2016. routledge.com
15. Scarpa A., White S.W., Attwood T. (Eds.) *CBT for Children and Adolescents with High-Functioning Autism Spectrum Disorders*. Guilford Press, 2014. routledge.com
16. Gallo-Lopez L., Rubin L.C. (Eds.) *Play-Based Interventions for Children and Adolescents with Autism Spectrum Disorders*. Routledge, 2012. routledge.com
17. (Ред.) *Interventions for Autism Spectrum Disorders: Translating Science into Practice*. Springer, 2013. link.springer.com
18. Логвінова І. П. До проблеми формування невербальних засобів комунікативної діяльності дітей із розладами спектра аутизму. Наук.-метод. журнал «Логопедія». 2011. № 2. С. 40–44.
19. Недозим І. В. Особливості емоційного та поведінкового компонентів соціального інтелекту у дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Психологія. 2018. Вип. 2. С. 49-52
20. Островська К. О. Аутизм: проблеми психологічної допомоги. Навчальний посібник, 2006. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 110 с.
21. Островська К.О. Засади комплексної психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом :

Монографія. Львів: Тріада плюс, 2012. 520 с.

22. Островська К.О. Методи діагностично-корекційної роботи з дітьми з аутизмом / К.О. Островська // Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). Збірник наукових праць. 2017. Вип. 9,Т. 1. Кам'янець-Подільський, «Медобори-2006», 2017. С.156-167.
23. Островська К. О. Особливості поведінки дітей з аутизмом у грі з ровесниками / К.О. Островська, І.П. Островський, Х.Я. Сайко // Проблеми сучасної психології. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України / За ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. Вип. 41. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018 . С. 240-251.
24. Островська К. О. Особливості профорієнтації підлітків з аутизмом / К. О. Островська, І.П. Островський, Х.Я. Сайко // Проблеми сучасної психології. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України / За ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. Вип. 39. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018 . С. 206-220.

Додаткова література

1. «Group-based social skills interventions for adolescents with higher-functioning autism spectrum disorder: a review and looking to the future». 2013. [PubMed](#)
2. López-Nieto L., Compañ-Gabucio L.M., Torres-Collado L., Garcia-de la Hera M. «Scoping Review on Play-Based Interventions in Autism Spectrum Disorder». *Children*, 2022;9(9):1355. [mdpi.com](#)
3. Zanuttini J.Z. «Friendship-Skill Interventions for Children and Adolescents with Autism». *Global Journal of Intellectual & Developmental Disabilities*, 2021;8(5). [juniperpublishers.com](#)

Іноземні та спеціалізовані джерела

1. (Для діагностики/оцінки) «Assessment Tools | TEACCH® Autism Program» — інформація про інструменти оцінки, перехідний профіль тощо. [TEACCH® Autism Program](#)
2. (Методики корекції поведінки) Стаття або огляд щодо психосоціальних інтервенцій для тривоги у підлітків з ASD. [PubMed](#)
3. «Technology-Aided Interventions and Instruction for Adolescents with Autism Spectrum Disorder». PubMed, 2014. [PubMed](#)

<p>Обсяг курсу</p>	<p>48 години аудиторних занять. З них 32 годин лекцій, 16 годин практичних занять (для аспірантів денної форми навчання), 42 год. самостійної роботи</p>
<p>Компетентності та програмні результати навчання (за освітньою програмою)</p>	<p><i>ІК.</i> Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері спеціальної та/або інклюзивної освіти, застосовувати методологію наукової діяльності та педагогічної науки, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення.</p> <p><i>Загальні компетентності</i></p> <p>ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);</p> <p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-4. Здатність працювати в міжнародному контексті;</p> <p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i></p> <p>СК-1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми, виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері спеціальної та/або інклюзивної освіти;</p> <p>СК-2. Здатність застосувати сучасні методології, методи та інструменти теоретичних та емпіричних досліджень у сфері спеціальної та/або інклюзивної освіти;</p> <p>СК-3. Здатність проектувати, моделювати, розробляти нові технології, методики і засоби у сфері спеціальної та/або інклюзивної освіти, зокрема в аутології;</p> <p>СК-7. Здатність до розуміння і узагальнення сучасних наукових теорій і методів та вміння їх ефективно застосовувати для організації спеціальної та інклюзивної освіти дітей з аутизмом.</p> <p><i>Програмні результати навчання (за освітньою програмою)</i></p> <p>РН1. Мати передові концептуальні і методологічні знання у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, загальний науковий кругозір, необхідні для критичного аналізу та переоцінки наявних знань і професійних практики у сфері спеціальної та/або інклюзивної освіти.</p> <p>РН2 Розуміти загальні принципи, методи освітніх наук, а також загальну методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері спеціальної та/або інклюзивної освіти та у викладацькій практиці.</p> <p>РН3. Мати дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, розв'язання значущих проблем у сфері спеціальної та/або інклюзивної освіти.</p> <p>РН 11. Уміння застосовувати набуті знання основних методів та прийомів спеціальної освіти та спеціальної психології для організації психолого-педагогічної діагностики, проведення реабілітаційної та</p>

	корекційно-розвивальної роботи з дітьми з аутизмом.
Ключові слова	аутологія, етика поведінки з дітьми із ООП, діагностика аутизму та інших порушень розвитку, корекційно-виховна робота з підлітками та молоддю з РСА, розвиток активного й усвідомленого ставлення до світу, просторово-часова організація середовища, вироблення стереотипів поведінки, діагностичні методики порушень розвитку, психокорекційні технології для підлітків та молоді з аутизмом, профорієнтаційні та профреабілітаційні технології для підлітків та молоді з РСА, поведінкова терапія, ТЕАССН-програма, соціальні тренінги, групова терапія, метод вибору, комунікативна терапія.
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують методологічних знань з дисциплін «Філософія», «Організація наукової діяльності».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	При викладанні навчальної дисципліни використовуються різноманітні методи та техніки – як традиційні, так і сучасні (особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні тощо). При цьому навчання є студентоцентричним та здійснюється через залучення до активної практичної діяльності. Зокрема, для активізації навчального процесу передбачено застосування інтерактивних методів навчання з використанням новітніх мультимедійних технологій (робота при логопедичних обстеженнях, командна робота).
Необхідні обладнання	Мультимедійний проектор, ПК з доступом до мережі Інтернет, маркери.

**Критерії оцінювання
(окремо для кожного виду
навчальної діяльності)**

Робота на 16 год. практичних заняттях: 32 бали
Підготовка 1 індивідуального проекту – 10 балів
Підготовка і написання КР – 8 балів
КЗ – 50 балів

Підсумкова максимальна кількість балів 100

Модульний контроль	Максимальна оцінка в балах					
	Поточний контроль (ПК)			Конт- рольний захід (КЗ) - <i>екзамен</i>	Підсумкова оцінка (ПК+КЗ)	
	Практичні (семінарські) заняття		Індивідуальний проект			Разом балів (ПК)
	Аудиторна робота	Контрольна робота				
семестр всього, у тому числі	32	8	10	50	50	100

Оцінювання практичних занять. Студенти виконують практичні роботи. За практичну роботу на практичних заняттях, студент може максимально отримати 32 балів (відповіді на заняттях відповідно до тем, які представлені в силабусах). Студенти повинні виконати 1 індивідуальний проект, що оцінюється на 10 балів. Таким чином, максимально за практичні роботи упродовж семестру можна отримати 42 **бали**, та 8 **балів** за контрольну роботу, що в сумі становить 50 балів.

Оцінювання індивідуального проекту. Студенту пропонується виконати індивідуальний проект, максимальна оцінка якого становить 10 балів.

Жодні форми академічної доброчесності не толеруються.

Питання до іспиту

1. Технологічний підхід до навчання підлітків та перекваліфікації молоді з РСА
2. Педагогічна технологія та її структура
3. Освітні, педагогічні, навчальні та виховні технології у роботі з підлітками та молоддю з РСА
4. Класифікація порушень розвитку у дорослому віці.
5. Вплив рівня аутизму на навчальні, професійні та соціальні компетентності осіб з РСА

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Форми навчання та виховання підлітків та молоді з РСА 7. Освітні послуги в закладах МОЗ України 8. Функції спеціальної освіти для підлітків та молоді з аутизмом 9. Правова база підтримки людей з РСА в Україні 10. Характеристика підлітків та молоді з аутизмом 11. Когнітивна та мовленнєва сфера підлітків та молоді з РСА 12. Альтернативна комунікація як засіб спілкування в суспільстві 13. Професійна реабілітація та соціальна адаптація 14. Підтримане проживання для осіб з РСА 15. Психологічні особливості та корекція психіки 16. Зміст освіти для осіб з РСА у закладах професійної освіти 17. Сучасні методики навчання та соціалізації 18. Етика взаємодії з підлітками та молоддю з РСА 19. Ознаки порушень розвитку та класифікація МКХ-11 20. Корекційно-виховна робота з підлітками та молоддю з РСА 21. Психокорекційні технології для підлітків та молоді з РСА 22. Психолого-педагогічний супровід та показники змін в особистісній сфері осіб з РСА 23. Виявлення потреб підлітків та молоді з РСА для корекційної стратегії 24. Технологія психопрофілактики в освітньому середовищі 25. Системна корекційно-розвивальна робота з підлітками та молоддю з РСА 26. SMART-цілі та командна робота супроводу молоді з РСА 27. Командна взаємодія та самооцінка педагогів 28. Поведінкові методи роботи з особами з РСА
Survey	По завершенню курсу студентам надано анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу.

ДОДАТОК
Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція,	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
------	--------------------------	---	---------------------------------------	----------------	------------------

		самостійна, дискусія, групова робота)			
1.	Тема 1. Проблеми діагностики аутизму у підлітковому та юнацькому віці.	Лекція, 4 год. Практичне заняття, 2 год.	5, 7, 18,19	Опрацювати матеріали лекції. Розкрити питання: критерії МКХ-11, DSM-5, їх подібність та різниця	1 тиждень
2.	Тема 2. Медичні проблеми у підлітків та молоді з РСА	Лекція, 4 год. Практичне заняття, 2 год. Виконання індивідуального завдання	17, 18, Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції. Розкрити питання: Послуги сімейної медицини, скринінг групи ризику, зокрема аутизму, опитувальники	3 тиждень
3.	Тема 3. Психолого-педагогічна характеристика підлітків та молоді з РСА	Лекція, 4 год. Практичне заняття, 2 год. Виконання індивідуального завдання.	2,5, 12, 13 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції Розкрити питання 1. Психолого-педагогічна характеристика підлітків та молоді з РСА. 2.Психолого-педагогічне обґрунтування змісту освіти для осіб з ООП. Опитувальник ААРЕР	5 тиждень
4.	Тема 4. Поведінкові методи у роботі з особами з РСА	Лекція, 4 год. Практичне заняття, 2 год. Презентація.	3, 4, 6, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції. Розкрити питання 1. Сучасні методики навчання і соціалізації дітей з РСА.	7 тиждень
5.	Тема 5. Педагогічні технології включення осіб з РСА у суспільство	Лекція, 4 год. Практичне	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції Розкрити питання:	9 тиждень

		заняття, 2 год. Дискусія.		1. Технологія виявлення визначення потреб підлітків та молоді з РСА для подальшої розробки корекційно-розвивальної стратегії.	
6.	Тема 6. Концепція ТЕАСН: структурування та візуалізація	Лекція, 4 год. Практичне заняття, 2 год.	5, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції Розкрити питання: Психокорекційні технології для осіб з РСА: поведінкова терапія, ТЕАСН-програма, групова терапія, метод вибору, комунікативна терапія.	11 тиждень
7.	Тема 7. Педагогічні технології диференційованого навчання змісту освіти для підлітків та молоді з РСА	Лекція, 4 год. Практичне заняття, 2 год.	5, 6, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції Розкрити питання 1. Технологія формулювання актуальних цілей за принципами цілепокладання SMART та їх узгодженого досягнення всіма учасниками групи супроводу.	13 тиждень
8.	Тема 8. Технології інклюзивного навчання учнів з сенсорними та мовленнєвими порушеннями	Лекція, 4 год. Практичне заняття, 2 год	13, 14, 17, 18 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції Розкрити питання: 1. Технологія сенсорної інтеграції та корекції мовленнєвих порушень у підлітків та молоді з РСА.	15 тиждень

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Ivan Franko National University of Lviv
Faculty of Pedagogical Education
Department of Special Education

Approved
at the meeting of the Department of Special Education
Faculty of Pedagogical Education
Ivan Franko National University of Lviv
(Minutes No. 1 from 30 September 2025)

Head of the Department

Assoc. Prof. Mariana PORODKO

Syllabus for the elective discipline
"Applied Aspects of Special Education of Adolescents and Youth with Autism",
which is taught within the framework of the curriculum "Psychological and Pedagogical Support of Individuals with Autism" for applicants of the
third (educational and scientific) level of higher education in the specialty A6 Special Education

Lviv 2025

Topic	Applied Aspects of Special Education of Adolescents and Youth with Autism
Address	Tugan-Baranovskyi str. 7, Lviv
Faculty/Department	Faculty of Pedagogical Education, Department of Special Education
Field of knowledge, code and name of specialty	A Education A6 Special Education
Lecturer	Olha Fert, Doctor of pedagogic sciences, professor of the Department of Special Education
Contact information	e-mail: olha.fert@lnu.edu.ua
Consultations on discipline-related training are taking place	Sunday 13.30-15.00 (Department of Special Education), on-line
Page of discipline	https://pedagogy.lnu.edu.ua/academics/postgraduates
Information about the discipline	The discipline "Applied Aspects of Special Education for Adolescents and Youth with Autism" is an elective discipline in the specialty A6 Special Education for the educational program "Psychological and Pedagogical Support of Individuals with Autism" for applicants to the third (educational and scientific) level of education, which is taught in the 4th semester in the amount of 3 credits (according to the European Credit Transfer System ECTS).

<p>Short abstract of the discipline</p>	<p>The course "Applied Aspects of Special Education for Adolescents and Youth with Autism" has a clear professional focus and is focused on training future leading specialists in the field of special education who will work with adolescents and youth with autism spectrum disorders (ASD) in educational institutions, day care centers, educational and rehabilitation centers, as well as in the field of vocational training and the labor market.</p> <p>The academic discipline "Applied Aspects of Special Education for Adolescents and Youth with Autism" is an in-depth course that combines theoretical and practical training of postgraduate students within the framework of their professional activities.</p> <p>The main objective of the discipline is to form in future correctional educators the professional competencies necessary for effective work with adolescents and youth with ASD in an inclusive educational environment.</p>
<p>Purpose and objectives of the discipline</p>	<p>The goal of the course is to develop professional competence in future special education specialists in organizing the educational process and socializing adolescents and youth with autism, as well as mastering applied methods of psychological and pedagogical support for individuals with autism spectrum disorders in educational institutions of various types.</p> <p>Objectives:</p> <ul style="list-style-type: none"> - to familiarize students with modern scientific approaches to understanding autism as a complex neurodevelopmental disorder; - to familiarize graduate students with the modern domestic system of educational services, employment opportunities and employment for adolescents and youth with ASD and its legal basis; - to form an idea of the peculiarities of development, learning, communication and behavior of adolescents and youth with ASD; - to teach how to select and apply effective pedagogical technologies, methods and strategies for supporting individuals with autism; - to develop skills in interdisciplinary interaction with family, teachers, psychologists, assistants in the educational process; - to prepare students to work in a team supporting adolescents and youth with special educational needs; - to reveal the features and patterns of development, as well as the potential opportunities of adolescents and youth with ASD with different levels of functionality - to provide information about methods and techniques of pedagogical support for such students; to form in graduate students a professional interest in working with adolescents and youth with ASD; to educate in graduate students such important professional traits of a correctional teacher as friendliness, tact and correctness, responsibility for the results of their activities, patience, ability to empathy, respect and love for students, professional honesty and decency; - to expand the professional worldview of graduate students, pedagogical erudition.

References

1. Yezhova T. E. Social rehabilitation of children with disabilities: teaching manual / T. E. Yezhova. – K.: Kyiv. B. Grinchenko University, 2011. 284 p. (in Ukrainian)
2. Ostrovska K.O., Khymko M.B. Problems of psychological diagnostics of autistic children. Methodological recommendations for conducting practical classes on the course “Childhood autism: problems of psychological assistance”, Lviv, Publishing center of Ivan Franko National University of Lviv, 2006. 38 p. (in Ukrainian)
3. Kateryna Ostrovska, Sophia Grabovska. Motivation readiness of children to school in nuclear and single parent families // Journal of Education Culture and Society.– 2015. – No. 2. –P. 141-150 (in Ukrainian)
4. Savchuk L. New approaches to providing educational and correctional services to children with special educational needs / L. Savchuk // Defectologist No. 5 (41) 2010. P. 6-9 (in Ukrainian)
5. Syniev V.M. Fundamentals of defectology / V. M. Synev, G. M. Kobernyk. – K.: Vyscha shk., 1994. – 141 p. (in Ukrainian)
6. Skrypnyk, Tetyana Viktorivna, Olena Valeriiivna Martynchuk, and Oksana Petrovna Taran. "Content and prerequisites for the activities of parents of children with special educational needs in an interdisciplinary support team." Pedagogical Innovations: Ideas, Realities, Prospects 1 (32) (2024): 84-90. (in Ukrainian)
7. Skrypnyk, T. V., Martynchuk, O. V., Sofiy, N. Z., & Tyshchenko, L. A. (2023). Inclusive Education Coordinator as a Challenge for the Ukrainian Educational System. Scientific Journal of Khortytsia National Academy. Scientific Journal of Khortytsia National Academy (Series: Pedagogy. Social Work), (8), 148-156. (in Ukrainian)
8. Chuprikov A.P. Autism Spectrum Disorders: Medical and Psychological and Pedagogical Support/ A.P. Chuprikov, G.M. Khvorova // - Lviv: Ms, 2012. 184 p. (in Ukrainian)
9. Shulzhenko D.I. Autism is not a Sentence / Shulzhenko D.I. Lviv, 2010. 224 p. (in Ukrainian)
10. Shulzhenko D. I. Fundamentals of psychological correction of autistic disorders in children: Monograph / Dina Ivanivna Shulzhenko. – Kyiv, 2009. – 385 (in Ukrainian)
11. Shulzhenko D. I. Psychological correction of autistic children in inclusive education / D. I. Shulzhenko //Current problems of teaching and upbringing of people with special needs: collection of

scientific works / edited by P. N. Talanchuk. – No. 6 (8). – Kyiv: University "Ukraine", 2009. – P. 194–203. (in Ukrainian)

12. Kolupaeva, A. A. Taranchenko, O. M. (2019). Teaching children with special educational needs in an inclusive environment. Teaching-methodology. Kh. Ranok. URL.: [https://lib.imzo.gov.ua/wadata/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpratsivnykiv-ospotreby/Navch%20ditei%20z%20osobl%20osvitnimy%20potrebamy%20v%20inkl%20seredovyshchi%20\(Kolupaieva_Taranchenko\).pdf](https://lib.imzo.gov.ua/wadata/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpratsivnykiv-ospotreby/Navch%20ditei%20z%20osobl%20osvitnimy%20potrebamy%20v%20inkl%20seredovyshchi%20(Kolupaieva_Taranchenko).pdf) (in Ukrainian)
13. Mesibov G. B., Schopler E. The TEACCH Approach to Autism Spectrum Disorders. Springer, 2012. mitpressbookstore
14. Mesibov G., Howley M., Naftel S. Accessing the Curriculum for Learners with Autism Spectrum Disorders: Using the TEACCH Program to Help Inclusion. 2nd ed., Routledge, 2016. routledge.com
15. Scarpa A., White S.W., Attwood T. (Eds.) CBT for Children and Adolescents with High-Functioning Autism Spectrum Disorders. Guilford Press, 2014. routledge.com
16. Gallo-Lopez L., Rubin L.C. (Eds.) Play-Based Interventions for Children and Adolescents with Autism Spectrum Disorders. Routledge, 2012. routledge.com
17. Interventions for Autism Spectrum Disorders: Translating Science into Practice. Springer, 2013. link.springer.com
18. Logvinova I. P. To the problem of forming non-verbal means of communicative activity of children with autism spectrum disorders. Scientific-methodical journal "Logopedia". 2011. No. 2. P. 40–44. (in Ukrainian)
19. Nedozyr I. V. Peculiarities of emotional and behavioral components of social intelligence in children of senior preschool age with autism spectrum disorders. Bulletin of the National Academy of the State Border Service of Ukraine. Series: Psychology. 2018. Issue 2. P. 49-52 (in Ukrainian)
20. Ostrovska K. O. Autism: problems of psychological assistance. Textbook, 2006. Lviv: Publishing Center of Ivan Franko National University of Lviv. 110 p. (in Ukrainian)
21. Ostrovska K. O. Principles of comprehensive psychological and pedagogical assistance to children with autism: Monograph. Lviv: Triada Plus, 2012. 520 p. (in Ukrainian)
22. Ostrovska K. O. Methods of diagnostic and correctional work with children with autism / K. O.

Ostrovskaya // Actual issues of correctional education (pedagogical sciences). Collection of scientific papers. 2017. Issue 9, Vol. 1. Kamianets-Podilskyi, "Medobory-2006", 2017. P. 156-167 (in Ukrainian)

23. Ostrovskaya K. O. Peculiarities of the behavior of children with autism in play with peers / K. O. Ostrovskaya, I. P. Ostrovsky, Kh. Ya. Sayko // Problems of modern psychology. Collection of scientific papers of the Kamianets-Podilskyi National University named after I. Ogienko, Institute of Psychology named after G. S. Kostyuk of the National Academy of Sciences of Ukraine / Edited by S. D. Maksymenko, L. A. Onufrieva. Issue 41. Kamianets-Podilskyi: Axioma, 2018 . P. 240-251. (in Ukrainian)

24. Ostrovskaya K. O. Peculiarities of career guidance of adolescents with autism / K. O. Ostrovskaya, I. P. Ostrovsky, Kh.Ya. Saiko // Problems of modern psychology. Collection of scientific works of Kamianets-Podilskyi National University named after I. Ohienko, Institute of Psychology named after G. S. Kostyuk of the National Academy of Sciences of Ukraine / Edited by S. D. Maksymenko, L. A. Onufrieva. Issue 39. Kamianets-Podilskyi: Axioma, 2 (in Ukrainian)

Additional

1. «Group-based social skills interventions for adolescents with higher-functioning autism spectrum disorder: a review and looking to the future». 2013. [PubMed](#)
2. López-Nieto L., Compañ-Gabucio L.M., Torres-Collado L., Garcia-de la Hera M. «Scoping Review on Play-Based Interventions in Autism Spectrum Disorder». *Children*, 2022;9(9):1355. [mdpi.com](#)
3. Zanuttini J.Z. «Friendship-Skill Interventions for Children and Adolescents with Autism». *Global Journal of Intellectual & Developmental Disabilities*, 2021;8(5). [juniperpublishers.com](#)

4. «Assessment Tools | TEACCH® Autism Program» — information about assessment tools, transition profile, etc.. [TEACCH® Autism Program](#)
5. (Behavior Correction Techniques) Article or review on psychosocial interventions for anxiety in adolescents with ASD. [PubMed](#)
6. «Technology-Aided Interventions and Instruction for Adolescents with Autism Spectrum Disorder». PubMed, 2014. [PubMed](#)

<p>Course scope</p>	<p>48 hours of classroom lessons, among which 32 hours of lectures, 16 hours of practical classes (for full-time postgraduate students), 42 hours of independent work</p>
<p>Competencies and program learning outcomes (according to the educational program)</p>	<p>IC. The ability to produce new ideas, solve complex problems in the field of special and/or inclusive education, apply the methodology of scientific activity and pedagogical science, conduct one's own scientific research, the results of which have scientific novelty, theoretical and practical significance.</p> <p>General competencies GC-2. The ability to generate new ideas (creativity); GC -3. The ability to abstract thinking, analysis and synthesis. GC -4. The ability to work in an international context;</p> <p>Special (professional, subject) competencies SC-1. The ability to solve complex problems, perform original research, achieve scientific results that create new knowledge in the field of special and/or inclusive education; SC -2. The ability to apply modern methodologies, methods and tools of theoretical and empirical research in the field of special and/or inclusive education; SC -3. Ability to design, model, develop new technologies, methods and tools in the field of special and/or inclusive education, in particular in autology; SC -7. Ability to understand and generalize modern scientific theories and methods and the ability to effectively apply them to organize special and inclusive education for children with autism.</p> <p>Program learning outcomes (according to the educational program) PLO 1. Have advanced conceptual and methodological knowledge in the field of special and inclusive education, a general scientific outlook, necessary for critical analysis and reassessment of existing knowledge and professional practices in the field of special and/or inclusive education. PLO 2 Understand the general principles, methods of educational sciences, as well as the general methodology of scientific research, apply them in their own research in the field of special and/or inclusive education and in teaching practice. PLO 3. Have research skills sufficient to conduct scientific and applied research, solve significant problems in the field of special and/or inclusive education. PLO 11. Ability to apply acquired knowledge of basic methods and techniques of special education and special psychology to organize psychological and pedagogical diagnostics, conduct rehabilitation and correctional and</p>

	developmental work with children with autism.
Key words	autology, ethics of treating children with ASD, diagnostics of autism and other developmental disorders, correctional and educational work with adolescents and youth with ASD, development of an active and conscious attitude to the world, spatial and temporal organization of the environment, development of behavioral stereotypes, diagnostic methods of developmental disorders, psychocorrectional technologies for adolescents and youth with autism, career guidance and vocational rehabilitation technologies for adolescents and youth with ASD, behavioral therapy, TEASSN program, social trainings, group therapy, choice method, communicative therapy.
Course format	Full-time, part-time
Topics	Appendix (course outline)
Підсумковий контроль, форма	Exam
Prerequisites	To study the course, students need methodological knowledge in the disciplines of "Philosophy", "Organization of Scientific Activity".
Teaching methods and techniques that will be used during the course	When teaching the subject, various methods and techniques are used - both traditional and modern (personally-oriented, information and communication, etc.). At the same time, learning is student-centered and is carried out through involvement in active practical activities. In particular, to activate the educational process, the use of interactive teaching methods using the latest multimedia technologies is provided (work during speech therapy examinations, teamwork).
Equipment	Multimedia projector, PC with Internet access, markers.

<p>Evaluation criteria (separately for each type of learning activity)</p>	<p>Work on 16 hours of practical classes: 32 points Preparation of 1 individual project – 10 points Preparation and writing of the test work – 8 points Exam – 50 points Total maximum points 100</p> <p>Assessment of practical classes. Students perform practical work. For practical work in practical classes, a student can receive a maximum of 32 points (answers in classes according to the topics presented in the syllabus). Students must complete 1 individual project, which is evaluated by 10 points. Thus, the maximum number of points that can be obtained for practical work during the semester is 42 points, and 8 points for the test, which in total is 50 points.</p> <p>Assessment of an individual project. The student is invited to complete an individual project, the maximum score of which is 10 points.</p> <p>No forms of academic dishonesty are tolerated.</p>
<p>Exam questions</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Technological approach to training adolescents and retraining youth with ASD 2. Pedagogical technology and its structure 3. Educational, pedagogical, training and educational technologies in working with adolescents and youth with ASD 4. Classification of developmental disorders in adulthood. 5. The impact of autism level on educational, professional and social competencies of individuals with ASD 6. Forms of education and upbringing of adolescents and youth with ASD 7. Educational services in institutions of the Ministry of Health of Ukraine 8. Functions of special education for adolescents and youth with autism 9. Legal framework for supporting people with ASD in Ukraine 10. Characteristics of adolescents and youth with autism 11. Cognitive and speech sphere of adolescents and youth with ASD 12. Alternative communication as a means of communication in society 13. Professional rehabilitation and social adaptation 14. Supported living for individuals with ASD 15. Psychological features and correction of the psyche

	<p>16. Content of education for individuals with ASD in vocational education institutions</p> <p>17. Modern methods of teaching and socialization</p> <p>18. Ethics of interaction with adolescents and youth with ASD</p> <p>19. Signs of developmental disorders and ICD-11 classification</p> <p>20. Correctional and educational work with adolescents and youth with ASD</p> <p>21. Psychocorrectional technologies for adolescents and youth with ASD</p> <p>22. Psychological and pedagogical support and indicators of changes in the personal sphere of individuals with ASD</p> <p>23. Identifying the needs of adolescents and youth with ASD for a correctional strategy</p> <p>24. Technology of psychoprophylaxis in the educational environment</p> <p>25. Systemic correctional and developmental work with adolescents and youth with ASD</p> <p>26. SMART goals and teamwork in supporting youth with ASD</p> <p>27. Team interaction and self-assessment of educators</p> <p>28. Behavioral methods of working with individuals with ASD</p>
questionnaire	Upon completion of the course, students were given an evaluation questionnaire to assess the quality of the course.

Appendix. Course outline

Week	Topic, plan, short abstracts	Form of activity (class) lecture, independent, discussion, group work)	Referencess Internet resurses	Objectives, heures	Deadline
1.	Topic 1. Problems of diagnosing autism in adolescence and young adulthood.	Lecture, 4 hours Practical session, 2 hours	5, 7, 18,19	To process the lecture materials. To reveal the question: the criteria of ICD-11, DSM-5, their similarities and differences	1 st week
2.	Topic 2. Medical problems in adolescents and young adults with ASD	Lecture, 4 hours Practical session,	17, 18, Internet resurses	Review lecture materials.	3 ^d week

		2 hours Implementation of individual task		Open questions: Family medicine services, screening of risk groups, including autism, questionnaires	
3.	Topic 3. Psychological and pedagogical characteristics of adolescents and young people with ASD	Lecture, 4 hours Practical session, 2 hours Implementation of individual task	2,5, 12, 13 Internet resurses	Process lecture materials Reveal questions 1. Psychological and pedagogical characteristics of adolescents and young people with ASD. 2. Psychological and pedagogical justification of the content of education for people with ASD. AAPEP questionnair	5 week
4.	Topic 4. Behavioral methods in working with individuals with ASD	Lecture, 4 hours Practical session, 2 hours	3, 4, 6, 8 Интернет-ресурси	To process the lecture materials. To reveal the question 1. Modern methods of teaching and socialization of children with ASD.	7 week
5.	Topic 5. Pedagogical technologies for the inclusion of people with ASD in society	Lecture, 4 hours Practical session, 2 hours Discussion	3, 4, 6, 7, 8 Internet resurses	Process lecture materials Reveal questions: 1. Technology for identifying the needs of adolescents and youth with ASD for further development of a correctional and developmental strategy.	9 week
6.	Topic 6. The TEACCH concept: structuring and visualization	Lecture, 4 hours Practical session, 2 hours	5, 6, 7, 8 Internet resurses	Process lecture materials Reveal the question: Psychocorrectional technologies for people with ASD: behavioral therapy,	11 week

				TEACCH program, group therapy, choice method, communicative therapy.	
7.	Topic 7. Pedagogical technologies for differentiated teaching of educational content for adolescents and youth with ASD	Lecture, 4 hours Practical session, 2 hours	5, 6, 8 Internet resourses	Review lecture materials Reveal questions 1. Technology for formulating relevant goals according to the principles of SMART goal setting and their coordinated achievement by all members of the support group.	13 week
8.	Topic 8. Technologies for inclusive education of students with sensory and speech disabilities	Lecture, 4 hours Practical session, 2 hours	13, 14, 17, 18 Internet resourses	Process lecture materials Reveal questions: 1. Technology of sensory integration and correction of speech disorders in adolescents and young people with ASD.	15 week